

Datum 9 okt 2024
Locatie Flonk hotel Groningen Zuid (Meerwold)
Tijd 20:00 tot 22:00
Aanwezigen ±60 personen

1. Organisatie

De conferentiezaal II was conform afspraak in theatervoorstelling klaargezet met 40 stoelen. Vanaf 19:30 kwamen de buurtgenoten binnendruppelen. Lieuwe heeft de aanwezigheidslijst zo goed mogelijk bijgehouden maar niet iedereen is geregistreerd. Rond 19:50 zijn er 10 stoelen bijgeplaatst. Zeker 10 deelnemers hadden een (hoge) stoel uit de Foyer meegenomen. Volgens hotel Flonk waren er 63 deelnemers.

2. 20:00 – 20:10 Henny doet ontvangstwoord

Algemeen belang van verduurzaming en het verminderen van klimaatverandering.
Presentatie van de belangrijkste resultaten van de 4 werkgroepen:

- 1) Werkgroep spouwmuur/thermische isolatie (sheet van Ferdinand Oeinck);
- 2) Werkgroep (grond)warmtepomp en gasvrij worden (sheet van Lieuwe).
- 3) Werkgroep buurtaccu versus huisaccu (sheet van Marten);
- 4) Werkgroep klimaatvriendelijke tuinen en groene daken (sheet van Henny);

3. 20:10 – 20:20 Marie Smeding geeft uitleg over Grunneger Power en Nij Begun subsidie. Het Nij Begun maatregelenpakket is zeer divers. Met name bedoeld voor de gebieden die veel aardbevingsschade hebben ondervonden en/of wijken met veel energiearmoede. Voor onze wijk is maximaal € 20.000 per huis beschikbaar voor verduurzaming door te isoleren en ventileren. De subsidie wordt per postcode gebied opengesteld te beginnen met de wijken met veel energiearmoede.

4. 20:20 – 20:35 Richard Hesling (GP) over warmtepompen

In de Piccardthof zijn waarschijnlijk veel mechanische ventilatoren toegepast die de warme lucht uit de woning halen. Het toepassen van een warmtepomp die de warmte uit deze ventilatielucht onttrekt is volgens Richard voor onze wijk een interessante optie.

PMN Lieuwe van der Werff 13 oktober 2024: *Volgens mij is dit technisch geen goede oplossing aangezien je met 20% van je warmteverlies via ventilatie niet 100% van de warmte voor je huis kunt terugwinnen. Ook niet als de lucht uit de warmtepomp lager in temperatuur is dan de buitenlucht. De capaciteit van een 100% ventilatielucht warmtepomp wordt beperkt door de hoeveelheid ventilatielucht. Dit type warmtepomp is alleen geschikt bij zeer goed geïsoleerde woonhuizen/appartementen waarvoor de ventilatie >50% van het warmteverlies geeft.*

PMN Richard Hesling 15 november 2024: *Specifieke (niet 100%) ventilatielucht warmtepompen kunnen ook buitenlucht aantrekken om totaal meer warmte te kunnen leveren. De COP daalt dan natuurlijk wel omdat de buitenlucht dan bijvoorbeeld 5°C is. Per 5°C daalt de COP met ±1 punt. Conclusie is dat jullie woningen mogelijk wel geschikt zijn maar dat er wel berekeningen aan ten grondslag moeten liggen om te bepalen of een ventilatiewarmtepomp mogelijk is. De ontwikkelingen gaan hard, er zijn veel verschillende types en merken, waarvan een bepaald type en/of merk specifiek bij jullie type woningen passen. Ook geven we bewoners een keus, als zij bijvoorbeeld absoluut geen buitendeel willen of kunnen plaatsen, om toch over te stappen op een ventilatiewarmtepomp. Daarnaast is er een mogelijkheid om een hybride ventilatiewarmtepomp te nemen die dus in de koudere periode met de CV ketel de woning alsnog goed kan verwarmen.*

Op sheet 26 staat vermeld: "COP: Ta DB/WB 7 °C/6 °C - LWC 35 °C (DT = 5 °C)". De COP wordt berekend met een buitentemperatuur van 7°C (droge bol temperatuur) en/of 6°C (natte bol temperatuur) en een water aanvoertemperatuur van 35°C en met een delta T (DT) van 5°C, dus 30°C retour.

5. 20:35 – 21:00 Norbert Buiten over thuisaccu's
Norbert Buiten werkt sinds 2010 voor GP. Norbert heeft zelf veel gedaan om zijn huis te verduurzamen. Vorig jaar waren er totaal 1300 thuisbatterijen in Nederland maar dat aantal stijgt snel. Netcongestie in woonwijken wordt een grote uitdaging (sheet 31). Bi-directioneel auto opladen/ontladen is nog maar beperkt beschikbaar maar zal belangrijker worden in de toekomst. GP geeft geen algemeen advies over de aanschaf van thuisbatterijen.
6. 21:00 – 21:15 Koffiepauze
Een klein deel van de aanwezigen (10-15 personen) had voldoende gehoord en gezien en ging in de pauze naar huis.
7. 21:15 – 21:45 Thematafel Thermische isolatie (onder leiding van Ferdinand en Stephan)
Na een korte inleiding door Stephan, volgde al snel het onderwerp tussenspouw. Omdat de verschillen tussen type Mesinghe en Camphuysen nogal groot zijn, was het even zoeken naar een gemene deler. Die werd gevonden in de dilatatievoeg bij het type Mensinghe. Deze voeg is inmiddels niet meer luchtdicht door vergane kit. Hierdoor komt koude lucht de tussenspouw in, zoals bij Camphuysen door de lambrisering. Bij Camphuysen kan de warmte door de dakpannen ontsnappen. Er werd door iemand succesvol gesuggereerd dat bij Mensinghe de warme lucht er aan de voor en achterkant vlak onder de nok weer uit komt, wat door de warmtebeelden getoond zou worden. Dat klonk plausibel gezien de nokpannen minder warmteverlies laten zien dan de dakpannen bij Camphuysen.

Ferdinand besprak toen nog de test met 2 identieke huizen aan de Lepelaar en legde uit wat de rol van open stootvoegen is. En waarom ze beter in de winter gesloten kunnen worden met stukjes buis isolatie materiaal. Dat zou even goed kunnen isoleren als na-isolatie van de complete spouwmuur.

Verder kwam vloerisolatie samen met de convectorput nog kort ter sprake door iemand die dat had laten isoleren met tonzon.

Een aantal belangstellenden doorbladerden de rapporten van Vastgoed Isolatie en Pulsar Energie Advies. Sommigen maakten foto's ervan omdat ze een ander type huis hadden en ook wel zo'n rapport wilden hebben.

8. 21:15 – 21:45 Thematafel Gasvrij wonen (onder leiding van Lieuwe en Richard Hesling):
Richard gaf uitleg over de beslisboom weergegeven op een A0-plaat (<https://keuzehulpduurzaamverwarmen.nl/poster/>). Voor de meeste bewoners zal een (all-electric) warmtepomp de beste optie zijn om hun huis te verduurzamen. Voor huizen met een hete lucht verwarmingssysteem zijn ook warmtepompen verkrijgbaar maar dit vereist wat meer zoekwerk. Tijdens de plenaire afronding gaf de bewoner van Roerdomp 3 aan dat hij een huis met hete lucht verwarming gasvrij had gemaakt. Arjen Hiemstra, Yvonne Lutgert en Marijke van Dijken hebben zich bij Lieuwe aangemeld voor de werkgroep Gasvrij wonen.
9. 21:15 – 21:45 Thuis/buurtaccu (onder leiding van Norbert Buiten en Marten van Veenen)
Marten licht de resultaten van de werkgroep toe. Er is voor beide geen rendabele businesscase. Er zijn tamelijk agressief wervende bedrijven die voorspiegelen dat aanschaf van batterijen bij hen, samen met handel via een dynamisch energiecontract bij hen zelf als energieleverancier, lucratief is. Onafhankelijke experts en ook Norbert Buiten denken hier anders over.

Een deelnemer merkt op dat voor hem duurzaamheid de reden is voor aanschaf van de batterij en geld op de tweede plaats komt. Echter, de CO2 reductie via de thuisbatterij is beperkt als je ook de productie van de batterij meerekent.

Onder leiding van Norbert volgt een uitgebreid rondje waarin de deelnemers vertellen over de maatregelen die ze genomen hebben om duurzamer te wonen.

Doordat de tijd snel verstrijkt, komen we niet meer toe aan de Kahoot quiz die Norbert gemaakt heeft.

10. 21:15 – 21:45 Groen moet je doen (onder leiding van Henny van der Windt)

Tijdens de bijeenkomst van deze thematafel zijn drie thema's kort besproken: water en regentonnen; groene daken en biodiversiteit in wijk en tuin. De thematafel werd geleid door de werkgroep Groen moet je doen, een subgroep van de werkgroep duurzaamheid van de wijk. Van deze subwerkgroep waren aanwezig Erno Stempels en Henny van der Windt (verslag).

Water

De regentonactie van de gemeente is door de werkgroep onder de aandacht gebracht van de wijkbewoners. Diverse bewoners ervaren echter problemen met de regenton omdat deze in natte perioden niet al het water aan kan en in droge periodes te weinig kan leveren. Ook lekken sommige tonnen na verloop van tijd.

Groene daken

De werkgroep heeft de wijkbewoners geattendeerd op een groene daken actie van Grunndak ism Grunneger Power. Een van de aanwezigen heeft tot tevredenheid 2 jaar geleden een nieuw groendak via de firma Grunndak aangeschaft. Daarvoor is het bitumen vervangen. Iemand anders heeft al 20 jaar een groendak via de firma Donkergroen. Beiden zijn erg tevreden. Gevraagd wordt of het groene dak ook beter isoleert. De subjectieve beleving is dat dit het geval is en er zijn ook wel onderzoeken gedaan die dit bevestigen. Hoe groot het effect is, is ons niet bekend. Gevraagd wordt naar de bijdrage aan biodiversiteit. Deze varieert. Andere bewoners willen juist graag de sedum, de in de meeste groene daken dominerende plantensoort, laten overheersen en zijn niet zo blij met andere planten. Iemand merkt op dat op zijn dak alleen sedum overleeft door de extreme omstandigheden (van zeer droog tot zeer nat). Er zijn ook groen daken in cassettevorm in de handel wat voor sommigen die hun bitumenlaag niet willen vervangen misschien handig is. Geopperd wordt om met bewoners voor een aantal huizen na te gaan of groene daken samen aangeschaft kunnen worden.

Biodiversiteit in wijk en tuin

Verscheidene bewoners hebben aangegeven belangstelling te hebben voor een meer bioverse tuin. De werkgroep zoekt daarnaast samen met de gemeente naar geschikte plekken om een meer op biodiversiteit gericht beheer te voeren via maaibeheer of uitzaaien van kruidenrijke mengsels. Deze door de Cruydhoeck ontwikkelde mengsels zijn speciaal voor Groningen geschikt maar alleen in grote hoeveelheden te koop.

Een wijkbewoner heeft geopperd dat een aangepast beheer behalve voor planten ook voor dieren zoals vogels kan gunstig zijn en dat zo de in onze wijk oprukkende eikenprocessierups in toom gehouden kan worden. Voor dat laatste is meer nodig, vooral struiken en ook nestkasten. In Veel aanwezigen hebben interesse om de biodiversiteit te verhogen in tuin en wijk. In de Aalscholver en de Snip zijn bewoners alle plannen aan het bedenken en zoeken naar plekken die biodiverser kunnen worden.

Hoe verder?

Er is belangstelling onder de aanwezigen om hier verder naar te kijken. De gemeente moet echter wel meewerken. De bedoeling is dat er binnenkort een overleg plaatsvindt. Daarnaast heeft een van de bewoners slechte ervaring met het waterschap dat boompjes weghaalt langs de sloten en vijvers.

De werkgroep Groen moet je doen heeft het idee in kaart te brengen wat al mooie, diverse of klimaat aangepaste plekken zijn en deze aan te geven op een wijkkaart. Ook is het plan een excursie te organiseren in en om de wijk om beter zicht te krijgen op de biodiversiteit. Aan het eind van de bijeenkomst geven verschillende mensen zich op om verder plannen te maken en uit te voeren.

11. 21:45 – 22:00 Plenaire afronding

Werkgroep Thermische isolatie gaat onderzoeken hoe de tussenspouw van 2-onder-1-kap woningen kan worden geïsoleerd.

Werkgroep Gasvrij wonen gaat verder onderzoeken hoe woningen met hete lucht verwarming kunnen worden verduurzaamd.

Werkgroep Thuis/buurtaccu: Er zijn geen vervolgspraken gemaakt t.a.v. de werkgroep thuis- en buurtbatterijen. Het lokaal delen van stroom via je energieleverancier en opslag van energie

om lokaal weer te kunnen gebruiken zijn ontwikkelingen die in een werkgroep bij Grunneger Power nader uitgewerkt worden.

Wergroep Groen moet je doen gaat verder in overleg met de gemeente Groningen over de toepassing van biodiverse kruiden voor openbaar groen in de wijk en werkt verder aan de verduurzamingskaart van de wijk.

12. 22:00 – 23:30 Borrel

Na afloop wordt er nog veel gediscussieerd in de conferentiezaal en later bij de borrel in de foyer van het hotel. In het algemeen zijn de aanwezigen enthousiast over de bijeenkomst die hun vaak weer in contact bracht met andere bewoners uit de wijk.